

*Samen lachen
is onze
beloning*

Feest

Voor één keer mag het wel: in deze edito hebben we het over onszelf. Op 21 januari was het feest bij JRS Belgium. We wilden de kloppende harten van onze organisatie bedanken. JRS Belgium groeit, en dus zetten we tijd opzij om de vriendschapsbanden nauw te houden. Met tachtig waren we, in onze grote zaal, enkel en alleen om te weten te komen wie wie is, en wie wat doet.

Wie zijn dat dan? Onze staf en hun families, de leden van de algemene vergadering, de vriendschappelijke bezoekers en het groeiende netwerk van Up Together. Waaronder de onthalers, begeleiders, en de onthaalden.

Misschien stelt u zich wel de vraag waarom we de onthaalden van Up Together bedanken, of wat zij zoal te vieren hebben. Zijn ze, als mensen zonder verblijfsvergunning, immers niet uitgesloten van het publiek leven in België? Hangt hun toekomst in dit land niet aan een zijden draadje? Dat is zo. Maar toch ben ik hen dankbaar, Flavia, Claudette, Noor en alle anderen, om een eindje met ons mee te wandelen. Onze onthaalnetwerken bestaan immers niet om iets te doen voor, maar vooral om samen te zijn met.

Die 21ste januari nodigden we iedereen uit om hun prangende vragen over de toekomst even te laten rusten en in ons gezelschap te genieten van het samenzijn. Is dat gelukt?

Sommige mensen zijn verplicht hun zorgen van heel dichtbij in de ogen kijken. Hussein glimlachte moedig, maar de vrees dat hij opnieuw een negatieve beslissing zou krijgen was in zijn ogen te lezen. Intussen is die vrees bewaarheid, en heeft hij ons verlaten.

Sommigen zijn nog te jong voor zo'n bezorgdheid. Zo verklaarde een klein meisje dat ze een konijn was. Ze sprong niet letterlijk door de zaal, maar leek er zeker de energie voor te hebben. Eigenlijk zijn ze net als de

Belgen—weliswaar meestal met meer zin voor avontuur—soms afwezig, gebukt onder stress, dan weer verrast door een speels moment en lachend, vol vertrouwen.

Samen de zorgen in de ogen kijken is onze taak bij JRS Belgium, en we zullen nooit weggijken. Maar samen lachen is onze beloning. Op ons feest, 21 januari, hebben we elkaar met veel hoop en vertrouwen beloofd.

*Baudouin Van Overstraeten,
directeur*

*David Knapen,
communicatie*

*Op deze pagina:
tekeningen van
de kinderen op
het feest*

In dit nummer

- 01 Feest
- 02 De gesloten centra: stand van zaken
- 02 De Belgen, goed volk?
- 03 Over de reeks Exit België van De Standaard
- 03 Een migrant bij u thuis?
- 04 Dank u, JRS

Maurice Liétartstraat, 31/9 - 1150 Brussel

De gesloten centra: stand van zaken

Op 23 januari vond er in het Parlement een colloquium plaats over de staat van de gesloten centra in België. Het was voor alle betrokken verenigingen de gelegenheid om hun Stand van Zaken 2016 van de gesloten centra voor te stellen. JRS Belgium was natuurlijk aanwezig om u een korte samenvatting te geven van een boeiende dag.

Het eerste wat men kon onthouden uit de vele tussentijdse gesprekken van de spelers op het terrein, was dat de toestand in de centra jammer genoeg niet verbeterd. De gedetineerden krijgen nog altijd te weinig begeleiding, psychologische steun en juridisch advies. De vooruitgang die we in 2008 boekten met het einde van het opsluiten van gezinnen met minderjarige kinderen, lijkt nu weer onder vuur te liggen in de regering, die opnieuw denkt aan de mogelijkheid gezinnen op te sluiten in gezinseenheden in centrum 127-bis.

Uit het colloquium blijkt vervolgens meer dan ooit dat we zicht moeten krijgen op wat er in die centra gebeurt. Daarom pleitten velen voor een onafhankelijk controleorgaan dat toezicht moet houden op die plaatsen, die dikwijls alleen maar toegankelijk zijn voor geaccrediteerde bezoekers. Momenteel is het enkel dankzij dit soort verslagen dat het middenveld zich een idee kan vormen van wat er echt gebeurt. Dit laatste werd overigens besproken door verscheidene media, zoals De Standaard en RTL.

In afwachting van een verbetering van de toestand blijven de verenigingen en de advocaten verderwerken om de gedetineerden te steunen en te verdedigen ten aanzien van de instellingen.

Clémence Escoyez,
geaccrediteerd bezoeker

I Get You: de Belgen, goed volk?

“Elkaar ontmoeten schept vriendschap – dat kan je niet in woorden vatten”, zegt Xavier, een vrijwilliger die een jonge vluchteling begeleidt bij het uitbouwen van een leven in België.

Vluchtelingen en migranten zijn steeds zichtbaarder in Europa. Om tot een verrijkend samenleven te komen, zijn sociale banden tussen Belgen en migranten een sleutelement. JRS Europe zag de tijd rijp om lessen te trekken uit de successen en tegenslagen van Europese burgerinitiatieven die de ontmoeting met de ander organiseren. De Europese koepelorganisatie werkt daarvoor samen met negen nationale afdelingen waaronder JRS Belgium.

Het doel van *I Get You* is geëngageerde mensen op het terrein ontmoeten en uit hun ervaringen goede praktijken onderscheiden. Daartoe namen we in België alleen al contact op met niet minder dan 130 initiatieven. We verkregen details over de werking van 37 initiatieven en ontmoetten er een vijftiental in levenden lijve. En wat zijn die ontmoetingen hoopgevend! Ver van het discours van de populisten spannen burgers zich in om vluchtelingen te ontvangen en te begeleiden.

Bij de vele bezielde organisaties die we ontmoetten begon het stevast met één of meerdere personen die “een gat in het systeem” aantreffen. Hun initiatieven komen tegemoet aan noden die niet door een instelling of overheid worden ingevuld. Zo zijn er mensen die zich realiseren dat vluchtelingen na hun ontslag uit een asielen centrum tegen een enorme opdracht opkijken: een woonplaats zoeken, de taal leren, werk vinden. Die uitdagingen zijn soms onoverkomelijk zonder de steun van een *local*.

Overall schakelen geëngageerde Belgen zich in als intercultureel bemiddelaar, ambassadeur of aanspreekpunt om de integratie van de “Nieuwe Belgen” mogelijk te maken. Dé succesformules om ontmoetingen te realiseren lijken kleine groepen en vooral het *buddysysteem*, een partnerschap tussen twee personen. De kleinschaligheid leidt tot een ondersteuning op mensenmaat.

Het is enorm boeiend om te luisteren naar de ervaringen van de betrokkenen, van organisatoren tot vrijwilligers en deelnemers. Ze beschrijven verscheidene aspecten van hun ontmoeting als verrijkend. We analyseren onze interviews om daarvan een beter beeld te krijgen. En dat beeld willen we dan ook weer delen met het middenveld.

De jongeman die Xavier begeleidt vertelt: “De eerste 18 maanden ging ik alleen om met Arabieren. Via Xavier heb ik nu ook banden met Belgen. Als er nu iemand onbeleefd is, zeg ik tegen mijzelf: niet erg. Vroeger had ik gezegd ‘Ah, die Belgen, geen goede mensen, dat is duidelijk.’ Met de hulp en de vriendschap van Xavier heb ik hier een leven kunnen opbouwen, ben ik mij goed beginnen voelen. Dankzij hem heb ik een ander aspect van België leren kennen. Wij zijn broers, mensen onder elkaar.”

Elisabeth Razesberger,
I Get You

Informatie over *I Get You* vindt u op de site van het project www.igetyou-jrs.org/belgium. Alle rapporten en goede praktijken zullen verschijnen op de site in de loop van 2017.

Over de reeks *Exit België* van De Standaard

De Standaard publiceerde in januari een reeks over de gedwongen uitzetting van migranten. *Exit België* brengt een klein deel van het verhaal naar buiten dat JRS Belgium dankzij onze ervaring met het detentie- en verwijderingsbeleid al lang kent. Het beleid is een *black box*: het brede publiek komt er letterlijk niets over te weten.

Waarom is dit problematisch?

In een rechtsstaat is elke vrijheidsberoving een hachelijke evenwichtsoefening tussen de belangen van de maatschappij en de grondrechten van gedetineerden. Deze evenwichtsoefening kan enkel slagen als het beleid onvoorwaardelijk respect voor de mensenrechten garandeert. Dat respect moet in een democratische samenleving vanzelfsprekend zijn. Onafhankelijke controlemechanismen moeten over deze garantie kunnen waken: *checks and balances*, oftewel het principe dat elke macht aan controle onderhevig is, vormt een basisbeginsel van de democratie.

Die *checks and balances* moeten grijze zones van machtsmisbruik en rechteloosheid verhinderen, maar als het gaat om vrijheidsberoving op puur administratieve redenen vallen ze in België niet te bespeuren. De detentie van migranten met het doel om hen van het grondgebied te verwijderen is net zo'n geval: het gevangenzetten van mensen enkel op basis van hun verblijfssituatie.

De Dienst Vreemdelingenzaken (DVZ) beslist over vrijheidsberoving van migranten, beheert de detentiecentra, houdt hierop toezicht én organiseert de gedwongen terugkeer. Alleen JRS Belgium en vier andere organisaties brengen regelmatig bezoeken in de gesloten centra. Deze bezoeken zijn enkel mogelijk zolang DVZ zijn toestemming verleent – en die kan ze net zo makkelijk ook weer intrekken.

Wat wil JRS Belgium?

JRS Belgium wil meer aandacht voor het Belgische detentie- en terugkeerbeleid. Onze samenleving verdient heldere antwoorden: wie wordt in een detentiecentrum opgesloten, waarom en onder welke omstandigheden? Het gaat hier per jaar over meer dan 6 000 mensen.

We pleiten voor een onafhankelijke en systematische monitoring van detentie en gedwongen verwijdering. We willen dat de overheid bijzondere aandacht besteedt aan mensen in kwetsbare posities. En we willen dat België geen kinderen op basis van het verblijfsstatuut van hun ouders opsluit - wat de overheid in 2017 opnieuw wil doen. Kinderen zijn kinderen en horen niet in gevangenschap. Nooit.

Jörg Gebhard,
advocacy officer

Cécile Cazin doet mee aan *Up Together*, en ze vertelde ons heel open over haar ervaringen. U kunt het volledige interview lezen op onze website.

Bent u ook geïnteresseerd om thuis te onthalen? Contacteer ons via uptogether@jrsbelgium.org.

Een migrant bij u thuis?

Dank u, JRS: u helpt mij echt

Mijn naam is Yusef, ik ben 23 jaar oud en Afghaan. Ik woon nu al een paar maanden in het Eloyhuis, een transitwoning van JRS.¹ Samen met Agnès heb ik me zopas ingeschreven voor een cursus Frans: 3 keer 4 uur per week. Het begint op 13 februari. Dat is goed, het zal mij bezighouden tijdens die lange wachttijd. De procedure om de toestand in regel te brengen duurt zo lang. Telkens ik naar de Dienst Vreemdelingenzaken ga, geeft men me een andere afspraak voor de volgende week, maar ik zie de dingen niet vooruitgaan. Ik ben erg gestresseerd en ongerust over mijn toekomst. Ik krijg het gevoel dat ik hier niet gewenst ben.

Aangezien ik geen vrienden of familie heb in België, ben ik alleen en zonder onderkomen. De opvang door JRS betekent veel voor mij. Zonder hen zou ik dakloos op straat leven.

Na mijn tweede asielaanvraag zei Fedasil me dat er voor mij geen plaats was in een opvangcentrum. Ik voelde me echt eenzaam en gedeprimeerd. Al mijn familieleden in Afghanistan zijn dood. Ik heb enkel nog een oom in Engeland, maar ik kan niet naar daar. Ik vroeg me af wat voor zin het allemaal had, waarom ik in zulke omstandigheden moest leven... Ik heb er zelfs aan gedacht uit het leven te stappen, maar mijn godsdienst—ik ben moslim—verbiedt dat. God vergeeft zo'n daad niet.

Ik leef dus nog, en ik probeer mentaal sterk te blijven en het leven met beide handen te grijpen, te geloven dat dit allemaal tot een positieve uitkomst zal leiden. Maar het is moeilijk en soms twijfel ik...

Ik denk dat ik veel geluk heb gehad door JRS te hebben gekruist op mijn weg. Op 21 januari ben ik naar hun feest geweest, waar iedereen die zich voor JRS inzette, aanwezig was, en ook enkele opgevangen personen. Er was veel volk en de sfeer was heel goed. Ik heb met verscheidene mensen Engels kunnen praten. Het was een mooie dag. Het was echt een goed idee om ons op dat feest uit te nodigen. Ik heb er Denis ontmoet, die een film maakt voor JRS. Hij had aandacht voor mij en heeft me gefilmd. We hebben goed gepraat en hij heeft me aangemoedigd.

Als het mogelijk is, zou ik graag werken, iets te doen hebben en wat geld verdienen. Sinds vorige week ga ik naar een yogacursus vlakbij het Eloyhuis. Dat doet mij veel deugd. Ik zou graag turnen of leren voetballen. Als iemand van jullie mij kan uitnodigen bij een voetbalclub, aarzel dan niet, dat zou ik heel fijn vinden. Laat het weten aan JRS, die zullen het doorgeven.

*Yusef en zr. Agnès Claye,
Up Together*

1- De vroegere gemeenschap Ifigo

"Mijn hart breekt elke keer als ik mannen en vrouwen zoals Yusef zie: mensen die zo veel zouden kunnen bijdragen aan onze samenleving, met veel meer geduld en beleefdheid dan veel van onze Europese medeburgers... terwijl ze zo weinig kansen krijgen om hier veilig bij ons te kunnen blijven."

*Denis Bosnic,
fotograaf en filmmaker voor JRS International*

DOE EEN GIFT

IBAN : BE40 5230 8069 3163 - BIC : TRIOBEBB

Voor een fiscaal attest (vanaf 40€) kunt u storten op de rekening van Caritas International vzw, Liefdadigheidsstraat 43, 1210 Brussel

IBAN: BE88 0000 0000 4141

BIC: BPOT BEB1, onder vermelding van "P168JRS"

Jesuit Refugee Service Belgium vzw

Maurice Liéartstraat 31/9
1150 Brussel

Tel +32 2 738 08 18

Fax +32 2 738 08 16

info@jrsbelgium.org

www.jrsbelgium.org